

Kontrola:

- jest ostatnią funkcją realizowaną w procesie zarządzania
- *jest systematycznym wysiłkiem podjętym w celu ustanowienia norm działania, porównania ich z czynionymi postępami oraz podejmowania działań korekcyjnych, gdy jest to potrzebne, by zbliżyć wyniki do planu i oczekiwań.*
- „jest środkiem a nie celem w samym w sobie” (K. Adamiecki)
- **celem** procesu kontroli jest **podniesienie sprawności działania** organizacji przez **usuwanie nieprawidłowości**, jej przyczyn i źródeł oraz **pobudzenie działań naprawczych**.

W procesie kontroli można wydzielić następujące etapy:

1. Określenie **stanu pożądanego**.
2. Określenie **stanu faktycznego**.
3. **Porównanie** stanu pożądanego lub normy do stanu faktycznego.
4. **Analiza odchyleń**.
5. **Podjęcie decyzji interweniujących**.

Funkcje kontroli:

- Ochronna
- Kreatywna
- Informacyjna
- Profilaktyczna
- Instruktarzowa
- Pobudzająca

Formy kontroli:

- trzy poziomy :
  - kontrola **operacji**,
  - kontrola **organizacyjna**,
  - kontrola **strategiczna**.

- Kontrola operacji może przybrać następujące formy:
  -
  - kontrola wstępna,
  - kontrola procesu
  - kontrola końcowa.

Kontrola organizacyjna obejmuje dwie następujące formy kontroli: kontrolę biurokratyczną i kontrolę angażującą pracowników.

W praktyce stosuje się rozwiązania mieszane.

Element	Kontrola biurokratyczna	Kontrola angażująca pracowników
Cel podejścia do kontroli	Podporządkowanie pracowników	Zaangażowanie pracowników
Stopień sformalizowania	Ścisłe przepisy, formalne narzędzia kontroli, sztywne hierarchia	Normy grupowe, kulturalna samokontrola
Oczekiwania dotyczące wyników	Nastawione na minimalny poziom możliwych do przyjęcia wyników	Nastawione na lepszy wyniki przekazujące poziom minimalny
Projekt organizacji	Wysmukła struktura oddziaływania "odgórne"	Spłaszczona struktura rozłożone oddziaływania
System nagradzania	Nastawiony na wyniki indywidualne	Nastawione na wyniki grupowe
Współuczestnictwo	Ograniczone i formalne	Szerokie i nieformalne

Kontrola strategiczna:

- Jej zadaniem jest sprawdzenie na ile działania podejmowane w organizacji odpowiadają długofalowym zadaniom, które zostały wyznaczone w procesie planowania strategicznego.
- Możemy wyróżnić trzy następujące typy kontroli :
  - ü **strategiczny nadzór** który jest funkcją całościową
  - ü **strategiczna kontrola założeń** przyjętych w planowaniu strategicznym,
  - ü **strategiczna kontrola realizacji**

Controlling w organizacji:

- jest pojęciem szerszym niż kontrola
- *Controlling oznacza w istocie **system sterowania** organizacji, **zorientowany na wynik** i realizowany poprzez planowanie, kontrolę i kierowanie. Wynika stąd, że Controlling jako system służy **do kontrolowania** ale jeszcze w większym stopniu **do profilaktyki**. (P. Szczepankowski)*
- Najczęstsze zastosowania controllingu obejmują następujące trzy obszary: finanse, marketing i logistykę.

Cechy skutecznych systemów kontroli

przedstawione przez J. Stonera i Ch. Wankela są następujące:

- ściśłość
- aktualność
- obiektywizm i zrozumiałość.
- koncentracja na strategicznych punktach kontroli
- realizm ekonomiczny
- realizm organizacyjny
- koordynacja
- elastyczność
- normatywność i operacyjność
- akceptacja przez członków organizacji